

**ABILITY ENHANCEMENT COMPULSORY COURSE (AECC-
ENVIRONMENTAL STUDIES) : Environmental Studies JANUARY : 2019**
SUBJECT: ENVIRONMENTAL STUDIES

Day : Sunday
Date : 13/01/2019

W-2018-4918

Time : 10.00 A.M. To 11.30 A.M.
Max. Marks : 50

N. B. :

- 1) **Question 16 is COMPULSORY.**
- 2) Answer any **EIGHT** questions from **Q.No.1 to Q.No.15.**

-
Q.1	Explain any three environmental disasters.	(05)
Q.2	Describe the functions of wetland ecosystem.	(05)
Q.3	What are causes of water pollution?	(05)
Q.4	What are the effects of air pollution?	(05)
Q.5	What are the advantages of renewable energy?	(05)
Q.6	Explain any five steps that you will take to do water conservation.	(05)
Q.7	What is watershed management?	(05)
Q.8	Explain with example how environment is connected to various subjects?	(05)
Q.9	Write a note on threats to river in India.	(05)
Q.10	What is the effect of ozone depletion and what are the causes?	(05)
Q.11	Name the three pillars of sustainability? Give any one example of sustainable projects.	(05)
Q.12	What are the uses of mangrove ecosystem?	(05)
Q.13	Write the role of "reduce, reuse and recycle" in solid waste management.	(05)
Q.14	What is nutrient cycling and what is its role in nature?	(05)
Q.15	What are the effects of consumerism and how it contributes to climate change?	(05)
Q.16	Match the pair	(10)
a)	Wind	i) Corbett National Park
b)	Blackbuck	ii) Tehri dam
c)	5 th June	iii) Western Ghats
d)	Sunderlal bahuguna	iv) Salinization
e)	Tiger	v) Solid waste
f)	Hotspot of biodiversity	vi) Vultures decrease in number
g)	Soil	vii) Air pollution
h)	Dichlofenec	viii) World environment day
i)	Incinerators	ix) Grassland
j)	Taj mahal	x) Renewable source

* * * * *

मराठी रूपांतर

सूचना :

- १) प्र.क्र. १६ आवश्यक आहे.
- २) प्र.क्र. १ ते १५ पैकी कोणतेही आठ प्रश्न सोडवा.
- ३) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१	कोणत्याही तीन पर्यावरणीय आपत्ती विषयी लिहा.	(०५)
प्र.२	पाणथळ परीसंस्थेचे महत्व लिहा.	(०५)
प्र.३	पाणी प्रदूषणाची कारणे लिहा.	(०५)
प्र.४	वायू प्रदूषणामुळे होणारे परिणाम लिहा.	(०५)
प्र.५	पुनर्वीकरणीय उर्जा स्रोतांचे फायदे लिहा.	(०५)
प्र.६	पाणी संवर्धनासाठी तुम्ही कुठल्या पाच गोष्टी कराल त्या विषयी लिहा.	(०५)
प्र.७	पाणलोट व्यवस्थापन (watershed management) म्हणजे काय ?	(०५)
प्र.८	पर्यावरण शास्त्राचे बहुआयामी स्वरूप स्पष्ट करा.	(०५)
प्र.९	भारतातील नद्यांना असणारे धोके कोणते ?	(०५)
प्र.१०	ओझोन थर कमी होण्याचे परिणाम व कारणे लिहा.	(०५)
प्र.११	शाश्वत विकासाचे तीन खांबे कुठले ? कुठल्या एका शाश्वत प्रकल्पाचे उदाहरण द्या.	(०५)
प्र.१२	खारफुटी परीसंस्थेचे फायदे लिहा.	(०५)
प्र.१३	कचरा व्यवस्थापनामध्ये reduce, reuse and recycle ची भूमिका काय ?	(०५)
प्र.१४	नैसर्गिक चक्रांची निसर्गामध्ये भूमिका काय आहे ?	(०५)
प्र.१५	चंगळवादाचे परिणाम व त्याचा हवामान बदलावर होणारा परिणाम लिहा.	(०५)
प्र.१६	जोड्या जुळवा.	(१०)

a) वारा	i) कोर्बेट राष्ट्रीय उद्यान
b) काळवीट	ii) तेहरी धरण
c) ५ जून	iii) पश्चिम घाट
d) सुंदरलाल बहुगुणा	iv) सॅलीनायझेशन
e) वाघ	v) घन कचरा
f) जैवविविधता Hot Spots	vi) गिधाडांची संख्या घटणे
g) माती	vii) हवा प्रदूषण
h) डायक्लोफीनेक	viii) जागतिक पर्यावरण दिवस
i) Incinerator	ix) गवताळ
j) ताज महाल	x) नवीकरणीय संसाधन

हिंदी रूपांतर

सूचना :

- १) प्र.क्र. १६ आवश्यक है ।
- २) प्र.क्र. १ ते १५ में से कौईभी आठ प्रश्न लिखिए ।
- ३) दाहिने दिए हुए अंक पूर्ण गुण दर्शाते है ।

प्र.१	कोईभी तीन पर्यावरणीय भिषण समस्यायें कौनसी है ?	(०५)	
प्र.२	जलीय परीतंत्रोका महत्व क्या है ?	(०५)	
प्र.३	जल प्रदूषण के कारण क्या है ?	(०५)	
प्र.४	हवा प्रदूषण के परिणाम क्या है ?	(०५)	
प्र.५	नवीकरणीय उर्जा स्रोत के फायदे क्या है ?	(०५)	
प्र.६	पानी संवर्धन के लिये आप कौनसे पाच चीजे करेंगे ?	(०५)	
प्र.७	पाणलोट व्यवस्थापन (watershed management) क्या है ?	(०५)	
प्र.८	पर्यावरण अध्ययन की बहुशास्त्रीय प्रकृती उदाहरण से स्पष्ट करे ।	(०५)	
प्र.९	भारत के नदीयों को कौनसे संभावीत धोके है ?	(०५)	
प्र.१०	ओझोन की हानी के परिणाम और उसके कारण लिखिए ।	(०५)	
प्र.११	शाश्वत विकास की परीभाषा उदाहरण सहीत स्पष्ट करे ।	(०५)	
प्र.१२	मँनग्रुव्ह परीसंस्था के फायदे क्या है ?	(०५)	
प्र.१३	अपशिष्ट प्रबंध में reduce, reuse and recycle की भुमीका क्या है ?	(०५)	
प्र.१४	परीतंत्रमे होनेवाले चक्रोंका महत्व क्या है ?	(०५)	
प्र.१५	अतीयुक्ततावाद के परीणाम और उसका हवामान बदलपे क्या असर होता है ?	(०५)	
प्र.१६	जोड्या जुळवा.	(१०)	
a)	पवन	i)	कोर्बेट राष्ट्रीय उद्यान
b)	कालाहिरण	ii)	तेहरी बांध
c)	५ जून	iii)	पश्चीम घाट
d)	सुंदरलाल बहुगुणा	iv)	सॅलीनायझेशन
e)	बाघ	v)	ठोस अपशिष्ट
f)	जैवविविधता	vi)	गिध्द के संख्या मे घट
g)	धरती	vii)	हवा प्रदूषण
h)	डायक्लोफीनीक	viii)	जागतिक पर्यावरण दिन
i)	दाहन प्रक्रीया	ix)	चराग्राही
j)	ताजमहाल	x)	नवीकरणीय
